

Sisällys

❖ Yhteenveto	1
❖ Sammanfattning	2
❖ Vakuutusyhtiöt	4
❖ Maksutulon kehitys	5
❖ Markkinaosuudet	6
❖ Markkinaosuudet asiakasryhmittäin	6
❖ Tunnuslukuja asiakasryhmittäin	9
❖ Liikennevakuutuksen toteutunut tulos	11
❖ LIITE 1	13
❖ Tilastolähteet	13
❖ LIITE 2	15
❖ LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden markkinaosuudet	15
❖ LIITE 3	16
❖ Markkinaosuuksien kehittyminen	16
❖ LIITE 4	17
❖ Vakuutusmaksun erittely	17

Kirjoittaja

- ❖ Pirkko Welin-Siikaluoma / Pirkko.Welin-Siikaluoma(at)finanssivalvonta.fi tai puh. 09 183 5533

Yhteenveto

Vuoden 2020 lopussa liikennevakuutuslain mukaista liikennevakuutusta harjoitti Suomessa 26 suomalaista vakuutusyhtiötä, kaksi ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikettä sekä neljä ulkomaista ETA-vakuutusyhtiötä palvelujen vapaana tarjontana. Suomalaisten yhtiöiden lukumäärä oli pienentynyt kahdella edelliseen vuoteen verrattuna A-Vakuutus Oy:n sulaututtua keväällä Pohjola Vakuutus Oy:hyn ja LähiTapiola Satakunta Keskinäisen Vakuutusyhtiön sulaututtua vuoden lopussa LähiTapiola Lännen Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön. Tässä tutkimuksessa LähiTapiola-yhtiöiden tulokset esitetään vielä erikseen. Sen sijaan A-Vakuutuksen alkuvuoden tiedot on yhdistelty Pohjolan tietoihin.

Liikennevakuutuksen vakuutusmaksutulo 2020 ennen jälleenvakuuttajan osuuden vähentämistä kasvoi edellisestä vuodesta prosentti verran ja oli 721 milj. euroa. Markkinat

olivat erittäin keskittyneet, sillä neljän suurimman yritysryhmän osuus markkinoista oli yli 89 %. Ulkomaisten yhtiöiden osuus maksuista oli 21 %, mikä oli vajaan prosenttiyksikön vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Liikennevakuutuksen toteutunut tulos muodostuu vakuutusteknisestä tuloksesta ja sijoitustuotoista. Vuoden 2020 tulos oli 118 milj. euroa, mistä vakuutusteknisen tuloksen osuus oli 6 milj. euroa ja sijoitustuottojen osuus 112 milj. euroa. Pääosa tuloksesta aiheutui siten sijoitustuotoista. Vakuutusmaksutuottoihin suhteutettuna tulos oli 17,2 %, kun vuosien 2016–2020 keskiarvo kyseiselle suhdeluvulle oli 16,9 %. Vuoden 2020 tulosprosentti oli siten jonkin verran korkeampi kuin tarkastelujaksolla keskimäärin. Myös viiden vuoden keskiarvossa sijoitustuotot vastasivat suurimmasta osasta tulosta (18,1 prosenttiyksikköä), kun taas vakuutustekninen tulos oli ollut keskimäärin tappiollinen (-1,1 prosenttiyksikköä).

Alhainen vakuutustekninen tulos selittyi pitkälti vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaan tehdyillä muutoksilla. Näistä merkittävimpiä olivat vastuuvelan diskonttaamisessa käytetyn koron alentaminen, mihin suurin osa yhtiöistä oli päätenyt pitkään jatkuneen alhaisen korkotason vuoksi. Lain mukaan vastuuvelan laskennassa käytettävässä enimmäiskorossa on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto. Vastuuvelan diskonttokoron alentaminen paransi vastuuvelan turvaavuutta.

Vuoden 2020 aikana levinnyt koronapandemia vähensi liikennemääriä, minkä seurauksena myös liikennevahinkojen määrä pieneni. Ilmoitettujen vahinkojen lukumäärä oli vuonna 2020 jopa 12 prosenttia alempi kuin edellisenä vuonna. Sen sijaan korvauskuluissa tapahtunut muutos ei ollut yhtä merkittävä. Korvauskulut ilman vastuuvelan laskuperusteissa tehtyjä muutoksia olivat vain kaksi prosenttia edellisvuotta pienemmät.

Koko vakuutuslajin näkökulmasta toiminta on tarkastelujaksolla ollut kannattavaa, mutta yhtiöiden ja eri vuosien välillä tuloksen muodostumisessa oli kuitenkin suuria eroja.

Finanssivalvonta julkaisee vuosittain liikennevakuutuksesta selvityksen, missä esitetään tilastotietoja liikennevakuutuksen vakuutusmaksujen kehityksestä, markkinaosuuksista ja tuloksesta. Lisäksi esitetään tietoja yhdistetyn kulusuhteen kehityksestä asiakasryhmittäin. Liikennevakuutuslain mukaan Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain kunkin vakuutusyhtiön liikennevakuutuksen toteutunut tulos vähintään viiden edeltävän kalenterivuoden jaksolta. Tämän selvityksen yhteydessä julkaistaan erillinen tiedosto, jossa esitetään yhtiökohtaiset tuloslaskelmat ja tunnusluvut.

Lisätietoja antavat ryhmäpäällikkö Vesa Ronkainen, puhelin 09 183 5704, ja johtava matemaatikko Pirkko Welin-Siikaluuoma, puhelin 09 183 5533.

Sammanfattning

Vid utgången av 2020 bedrevs trafikförsäkring enligt trafikförsäkringslagen i Finland av 26 finländska försäkringsbolag, av två filialer till utländska EES-försäkringsbolag och av fyra utländska EES-försäkringsbolag som fritt tillhandahållande av tjänster. Antalet försäkringsbolag i Finland har minskat med två från året innan i och med fusionen mellan A-Vakuutus Oy och Pohjola Försäkring Ab Oy på våren och mellan LokalTapiola Satakunta

Ömsesidigt Försäkringsbolag och LokalTapiola Lännen Ömsesidigt Försäkringsbolag i slutet av året. I den här undersökningen presenteras LokalTapiola-bolagens resultat ännu separat. A-Vakuutus uppgifter för början av året har däremot slagits samman med Pohjolas uppgifter.

Premieinkomsten av trafikförsäkringen efter avdrag för återförsäkrares andel ökade från året innan med en procent och uppgick till 721 miljoner euro. Marknaden var mycket centraliserad, då de fyra största företagsgruppernas andel av marknaden var över 89 procent. De utländska bolagens andel av avgifterna var 21 procent, vilket är en knapp procentenhet mindre än året innan.

Det realiserade resultatet av trafikförsäkringen utgörs av det försäkringstekniska resultatet och placeringsintäkterna. Resultatet för 2020 uppgick till 118 miljoner euro, av vilka det försäkringstekniska resultatet stod för 6 miljoner euro och placeringsintäkterna för 112 miljoner euro. Placeringsintäkterna stod således för huvuddelen av resultatet. I förhållande till premieintäkterna var resultatet 17,2 procent, medan medeltalet för det dylika relationstalet åren 2016–2020 var 16,9 procent. Resultatprocenten för 2020 var således något högre än under granskningsperioden i genomsnitt. Även då det gäller medeltalet för fem år stod placeringsintäkterna för största delen av resultatet (18,1 procentenheter), medan det försäkringstekniska resultatet i genomsnitt var negativt (-1,1 procentenheter).

Det låga försäkringstekniska resultatet kan till stor del förklaras med ändringarna i beräkningen av den försäkringstekniska ansvarsskulden. De viktigaste ändringarna var sänkningen av räntan som används vid diskonteringen av ansvarsskulden. På grund av den långvariga låga räntenivån fattade majoriteten av bolagen beslut om räntesänkningen. Enligt lagen ska marknadsavkastningen på långfristiga obligationer med låg kreditrisk eller långfristiga statsobligationer beaktas i maximiräntesatsen vid beräkningen av ansvarsskulden. Sänkningen av diskonteringsräntan på ansvarsskulden förbättrade ansvarsskuldens betryggande kvalitet.

Trafikvolymerna minskade under 2020 på grund av coronapandemin och som en följd av det minskade även antalet trafikskador. Antalet anmälda skador var upp till 12 procent lägre år 2020 än under året innan. Förändringen i ersättningskostnaderna var däremot inte lika stora. Ersättningskostnaderna utan inverkan av de ändringar som gjordes i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden var endast två procent lägre än året innan.

Med tanke på hela försäkringsgrenen har verksamheten varit lönsam, men det har emellertid funnits stora skillnader i resultatbildningen mellan bolagen och mellan olika år.

Finansinspektionen publicerar årligen en utredning om trafikförsäkringen, i vilken det presenteras statistiska uppgifter om utvecklingen av försäkringspremier, marknadsandelar och resultatet inom trafikförsäkringen. Dessutom beskrivs utvecklingen av totalkostnadsprocenten per kundsegment. Enligt trafikförsäkringslagen ska Finansinspektionen årligen publicera en utredning av vilken respektive försäkringsbolags realiserade resultat för trafikförsäkringen framgår för minst fem föregående kalenderår. I samband med utredningen publiceras en separat fil, i vilken det redogörs för de enskilda bolagens resultaträkningar och nyckeltal.

Närmare upplysningar lämnas av gruppledare Vesa Ronkainen, telefon 09 183 5704, och ledande matematiker Pirkko Welin-Siikaluoma, telefon 09 183 5533.

Vakuutusyhtiöt

Vuoden 2020 lopulla liikennevakuutuslain mukaista lakisääteistä liikennevakuutusta harjoitti Suomessa 32 vakuutusyhtiötä. Näistä

- 26 oli suomalaisia vakuutusyhtiöitä
- kaksi oli ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä, jotka toimivat Suomeen perustamiensa sivuliikkeiden kautta ja
- neljä oli ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä, jotka myönsivät vakuutuksia Suomessa vakuutuspalvelujen vapaana tarjontana.¹

Tutkimuksessa mukana olevat yhtiöt ja niiden nimilyhenteet on selostettu liitteessä 1.

Suomalaisten yhtiöiden lukumäärä oli alentunut kahdella vuoden 2019 lopun tilanteeseen verrattuna johtuen A-Vakuutuksen sulautumisesta Pohjolaan ja LT Satakunnan sulautumisesta LT Länteen².

Tilastotutkimuksen kattamaan tarkastelujaksoon 2016–2020 sisältyi myös useita aikaisempia yritysjärjestelyjä. Järjestelyjen osalta tutkimuksessa on menetelty yhtiökohtaisia tietoja julkaistaessa seuraavasti

- A-Vakuutuksen sulautuminen Pohjolaan keväällä 2020
 - A-Vakuutuksen ja Pohjolan tulokset esitetty yhtiökohtaisesti vuoteen 2019 asti
 - vuodelta 2020 A-Vakuutuksen tiedot yhdistetty Pohjolan tietoihin
- LT Satakunnan sulautuminen LT Länteen vuoden 2020 lopussa
 - LT Satakunnan ja LT Lännen tulokset esitetty yhtiökohtaisesti vuoteen 2020 asti
- Folksam in sulautuminen Fenniaan keväällä 2019
 - Folksam in ja Fennian tulokset esitetty yhtiökohtaisesti vuoteen 2018 asti
 - vuodelta 2019 Folksam in tiedot yhdistetty Fennian tietoihin
- AXAn sulautuminen XLICSEen syksyllä 2019
 - vuodelta 2019 AXAn ja XLICSEn tiedot esitetty yhdessä
- LähiTapiolan kannanluovutukset LähiTapiola-alueyhtiöille kesällä 2017
 - vuodelta 2017 esitetty LähiTapiola-vahinkovakuutusyhtiöiden yhteenlasketut tiedot
 - LähiTapiola-yhtiöiden tulokset yhtiökohtaisesti vuodesta 2018 alkaen
- IFin vakuustustoiminnan keskittyminen Suomen sivuliikkeeseen syksyllä 2017
 - suomalaisen vakuutusyhtiön ja Suomen sivuliikkeen tiedot laskettu yhteen kaikkien vuosien osalta

¹ Tässä tilastotutkimuksessa ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeestä käytetään jatkossa nimitystä "ETA-sivuliike" ja ulkomaisesta ETA-vakuutusyhtiöstä, joka harjoittaa ensivakuustustoimintaa Suomessa palvelujen vapaana tarjontana, nimitystä "vapaan tarjonnan ETA-yhtiö". Vakuutuspalvelujen vapaalla tarjonnalla tarkoitetaan sitä, että ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö vakuuttaa Suomessa sijaitsevia vahinkoriskejä ulkomaisesta toimipaikasta käsin.

² Sulautumisen jälkeen LähiTapiola Lännen Keskinäisen Vakuutusyhtiön nimi muutettiin LähiTapiola Länsi-Suomi Keskinäiseksi Vakuutusyhtiöksi. Tässä tilastotutkimuksessa yhtiöön viitataan kuitenkin edelleen nimilyhenteellä LT Lännen.

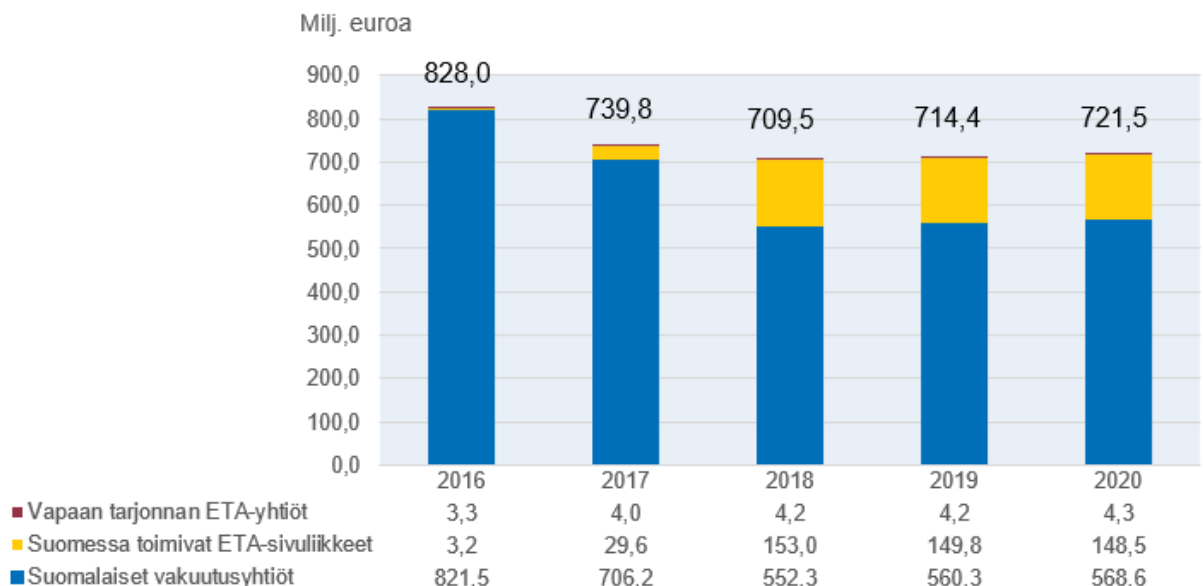
- Protectorin Suomen sivuliikkeen perustaminen syksyllä 2017
 - vapaana tarjontana ja sivuliikkeen kautta myönnettyjen vakuutusten tiedot laskettu yhteen kaikkien vuosien osalta.

Maksutulon kehitys

Vuonna 2020 liikennevakuutuksen vakuutusmaksutulo³ kasvoi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna, mutta oli edelleen alemmalla tasolla kuin vuosina 2016–2017. Vuonna 2020 vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä oli 721,5 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli ollut 714,4 milj. euroa⁴. Kasvua edellisestä vuodesta oli siten 1,0 %.

Kuviossa 1 esitetään suomalaisten yhtiöiden, ETA-sivuliikkeiden ja vapaan tarjonnan ETA-yhtiöiden maksutulon kehitys vuosina 2016–2020.

Kuvio 1 Vakuutusmaksutulon kehitys 2016–2020 (milj. euroa)

Lähde: Finanssivalvonta

Vuoden 2020 vakuutusmaksutulosta suomalaisten vakuutusyhtiöiden osuus oli 78,8 %, ETA-sivuliikkeiden 20,6 % ja vapaan tarjonnan ETA-yhtiöiden 0,6 %.

Kuvaajassa näkyy selvästi syksyllä 2017 tapahtunut Ifin vakuutuskannan siirtyminen suomalaiselta vakuutusyhtiöltä ETA-sivuliikkeelle sekä Protectorin ETA-sivuliikkeen perustaminen. Ennen tätä ajankohtaa ETA-sivuliikkeiden maksutulo muodostui pelkästään Ifin Volvia Vakuutuksen nimellä toimivan Suomen sivuliikkeen maksuista.

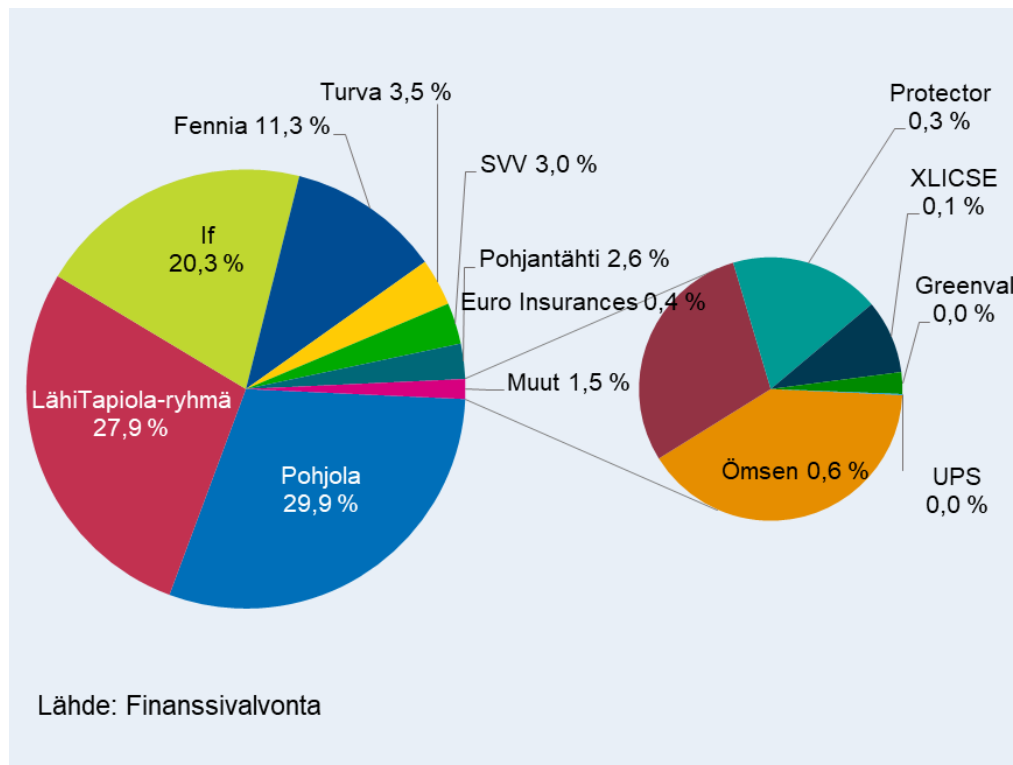
³ Vakuutusmaksutulolla tarkoitetaan kirjanpidon mukaisia vakuutusmaksuja, jotka eivät sisällä vakuutusmaksuveroa, liikenneturvallisuusmaksua tai jakojärjestelmämaksua. Nämä siirtotulon luonteiset erät muodostivat koko maksusta noin 30 prosenttia, mutta niillä ei ollut vaikutusta vakuutusyhtiön tulokseen. Vakuutusmaksutulosta on myös vähennetty luottotappiot. Vakuutusmaksun erittely on esitetty liitteessä 4.

⁴ Tietoon tullut korjaus edellisen tilastotutkimuksen julkaisun jälkeen.

Markkinaosuudet

Kuviossa 2 esitetään liikennevakuutuksen markkinaosuudet vuodelta 2020 laskettuna vakuutusmaksutulon perusteella.

Kuvio 2 Markkinaosuudet vuonna 2020

Pohjolan ja A-Vakuutuksen fuusion seurauksena Pohjolasta tuli vuonna 2020 markkinajohtaja 29,9 prosentin osuudellaan. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat LähiTapiola-ryhmällä (27,9 %), Ifillä (20,3 %) ja Fenniällä (11,3 %). Yhteensä näiden neljän vakuutusmaksutulo vastasi 89,4 % markkinoista. Muilla toimijoilla yhtiökohtainen markkinaosuus oli kullakin alle neljän prosentin.

Ulkomaisista yhtiöistä Ifin jälkeen suurimpana oli Euro Insurances 0,4 prosentin markkinaosuudellaan.

Liitteessä 2 on erittely LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden yhtiökohtaisista markkinaosuuksista. Lisäksi liitteessä 3 on kuvattu markkinaosuuksien kehittyminen yhtiöittäin tarkastelujaksolla.

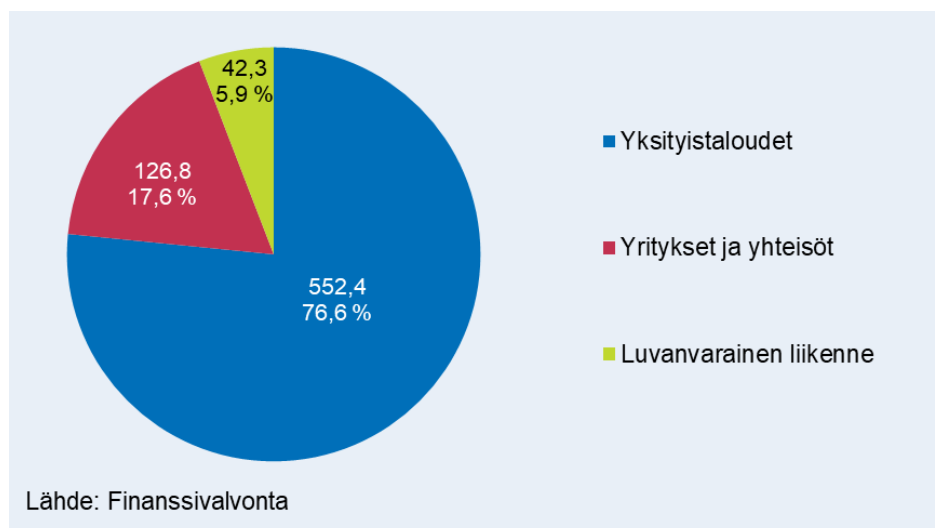
Markkinaosuudet asiakasryhmittäin

Finanssivalvonta keräsi liikennevakuutusta koskevia tietoja myös jaettuna seuraaviin asiakasryhmiin: *yksityistaloudet*, *luvanvarainen liikenne* sekä *muut yritykset ja yhteisöt*. Vuodesta 2017 alkaen on lisäksi kerätty erikseen tietoa näihin asiakasryhmiin sisältyneistä *moottoripyörien* vakuutuksista.

Yksityistalouksien vakuutukset muodostuivat pääsääntöisesti yksityiskäyttöisten ajoneuvojen vakuutuksista. Luvanvaraisen liikenteen vakuutukset olivat lupaa vaativien ammattimaisen henkilö- ja tavaraliikenteen, kuten esimerkiksi joukkoliikenteen tai kaupallisten tavarakuljetuksien, vakuutuksia. Muiden yritysten ja yhteisöjen vakuutukset puolestaan muodostuivat sellaisista vakuutuksista, jotka myönnettiin yrityksille ja yhteisöille ei-luvanvaraiseen liikenteeseen. Käytännössä näitä olivat esimerkiksi leasing-autojen sekä yritysten käytössä olevien henkilö- ja pakettiautojen liikennevakuutukset.

Kuviossa 3 esitetään vakuutusmaksutulon jakautuminen asiakasryhmien kesken. Vuoden 2020 vakuutusmaksutulosta suurin osa eli 76,6 % oli peräisin yksityistalouksien vakuutuksista. Luvanvarainen liikenne oli puolestaan maksutulolla mitaten pienin asiakasryhmä. Sen osuus markkinoista oli 5,9 %. Muiden yritysten ja yhteisöjen markkinaosuus oli 17,6 %.

Kuvio 3 Vakuutusmaksutulo asiakasryhmittäin 2020 (milj. euroa)

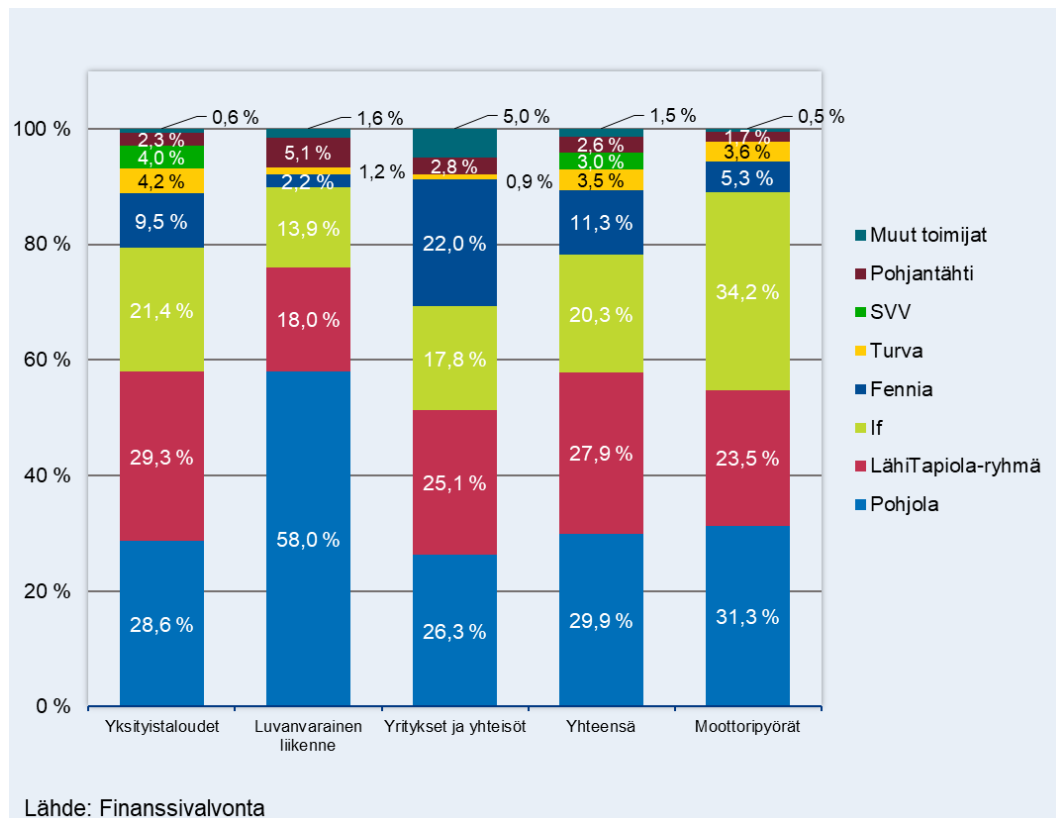
Moottoripyörien osuus maksutulosta oli 26,6 milj. euroa, mikä vastasi 3,7 % liikennevakuutuksen maksuista.

Kuviossa 4 esitetään yhtiöiden markkinaosuuksia asiakasryhmittäin. Lisäksi esitetään markkinoiden jakautuminen moottoripyörien vakuutuksissa. Kuvioista nähdään, että asiakasryhmät poikkeavat markkinaosuuksien suhteen toisistaan.

Kokonaismaksuissa kolme suurinta – Pohjola, LähiTapiola-ryhmä ja If – olivat suurimpia myös yksityistalouksien vakuutuksissa, mutta LähiTapiola-ryhmän osuus ylitti Pohjolan osuuden toisin kuin koko markkinan osalta. Luvanvaraisessa liikkeessä Pohjola oli A-Vakuutuksen sulautumisen jälkeen selvä markkinajohtaja 58 prosentin markkinaosuudellaan, ja seuraavina tulivat LähiTapiola-ryhmä ja If. Myös yritysten ja yhteisöjen vakuutuksissa Pohjola ja LähiTapiola-ryhmä olivat suurimmat, mutta kolmanneksi suurin markkinaosuus oli Fenniällä.

Kuviossa 4 on eritelty seitsemän maksutuloltaan suurimman liikennevakuutustoimijan markkinaosuudet asiakasryhmittäin. Loppujen yhtiöiden markkinaosuus on esitetty summatasolla ("Muut toimijat").

Kuvio 4 Markkinaosuudet asiakasryhmittäin vuonna 2020

Suomalaisilla vakuutusyhtiöillä oli vakuutusmaksuja kaikissa asiakasryhmissä lukuun ottamatta SVV:tä, joka oli keskittynyt liikennevakuutuksessa pelkästään yksityistalouksien vakuutuksiin. ETA-sivuliikkeistä If oli myöntänyt vakuutuksia kaikissa asiakasryhmissä, kun taas Protectorilla ei ollut lainkaan yksityistalouksien vakuutuksia.

Ulkomaiset vapaan tarjonnan ETA-yhtiöt myönsivät vakuutuksia pelkästään yrityksille ja yhteisöille, jotka eivät olleet luvanvaraisen liikenteen harjoittajia. Vapaan tarjonnan ETA-yhtiöiden osuus yritysten ja yhteisöjen liikennevakuutuksista (3,4 %) olikin merkittävämpi kuin niiden osuus kaikista vakuutuksista (0,6 %).

Moottoripyörä vakuutuksissa suurin markkinaosuus oli Ifillä (34,2 %). Seuraavina tulivat Pohjola (31,3 %) ja LähiTapiola-ryhmä (23,5 %). Muista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä vain Protectorilla oli vähäinen määrä moottoripyörävakuutuksia.

Tunnuslukuja asiakasryhmittäin

Taulukossa 1 esitetään liikennevakuutusliikkeen tunnuslukuja vuosittain ja asiakasryhmittäin ennen jälleenvakuuttajan osuuden vähentämistä. Tunnusluvuissa on otettu huomioon tilitykset Liikennevakuutuskeskukselta ja -keskukselle. Sen sijaan korvauksiin ei ole sisällytetty tilityksiä liikennevakuutuksen suurvahinkopoolille tai -poolilta.⁵

Taulukko 1 Lakisääteisen liikennevakuutuksen tunnuslukuja asiakasryhmittäin 2016–2020 (brutto)

Vakuutusmaksutulo					Vahinkosuhde				
Milj. euroa	Yksityis- taloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvan- varainen liikenne	Yhteensä	Milj. euroa	Yksityis- taloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvan- varainen liikenne	Yhteensä
2016	648,2	126,1	53,7	828,0	2016	65 %	79 %	97 %	69 %
2017	573,2	117,1	49,5	739,8	2017	73 %	76 %	71 %	73 %
2018	543,3	122,6	43,6	709,5	2018	73 %	58 %	93 %	71 %
2019	544,4	125,5	44,4	714,4	2019	95 %	98 %	101 %	96 %
2020	552,4	126,8	42,3	721,5	2020	77 %	85 %	84 %	79 %
Keskiarvo	572,3	123,6	46,7	742,6	Keskiarvo	76 %	79 %	89 %	78 %

Liikekulusuhde					Yhdistetty kulusuhde				
Milj. euroa	Yksityis- taloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvan- varainen liikenne	Yhteensä	Milj. euroa	Yksityis- taloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvan- varainen liikenne	Yhteensä
2016	23 %	19 %	21 %	23 %	2016	88 %	98 %	118 %	93 %
2017	23 %	22 %	20 %	23 %	2017	96 %	98 %	91 %	96 %
2018	25 %	23 %	21 %	24 %	2018	97 %	81 %	114 %	96 %
2019	26 %	25 %	21 %	25 %	2019	121 %	123 %	122 %	121 %
2020	23 %	21 %	20 %	22 %	2020	100 %	106 %	103 %	101 %
Keskiarvo	24 %	22 %	21 %	24 %	Keskiarvo	100 %	101 %	110 %	101 %

Taulukosta nähdään, että vaikka yksityistalouksien vakuutuksissa maksutulo oli vähitellen lähtenyt kasvuun, vuoden 2020 maksut alittivat edelleenkin vuoden 2016 maksutason lähes 15 prosentilla. Yritysten ja yhteisöjen maksut olivat puolestaan kasvaneet vuoden 2017 notkahduksen jälkeen siten, että ne ylittivät vuonna 2020 ensimmäistä kertaa vuoden 2016 tason. Sen sijaan luvanvaraisessa liikenteessä maksutulo oli pienentynyt koko tarkastelujakson ajan ollen vuonna 2020 yli 21 prosenttia vuoden 2016 tasoa alempana.

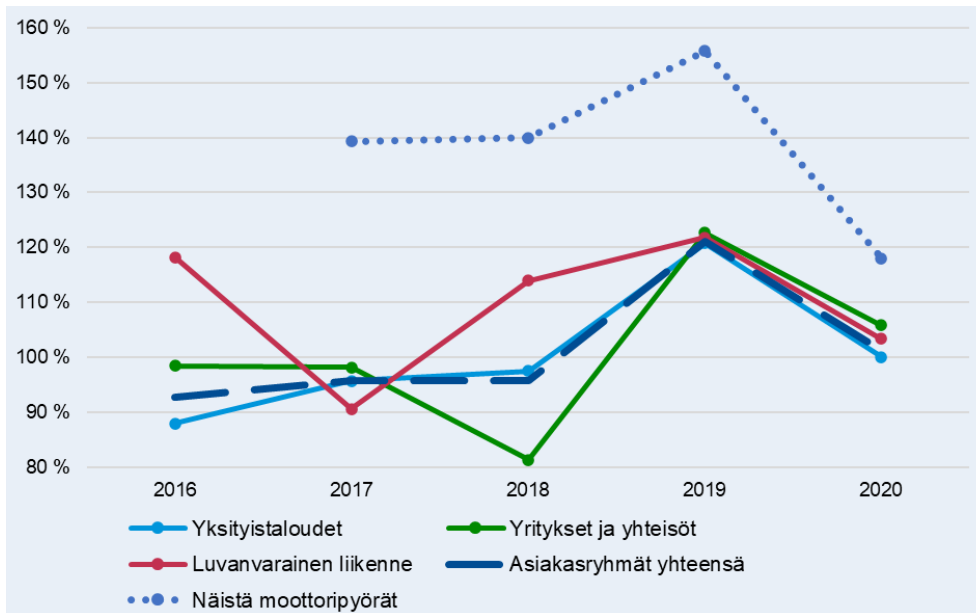
Vahinkosuhteiden viiden vuoden keskiarvo oli yksityistalouksilla 76 %, yrityksillä ja yhteisöillä 79 % ja luvanvaraisessa liikenteessä 89 %. Vahinkosuhteissa tapahtunut vuotuinen vaihtelu oli huomattavan suurta. Koko liikennevakuutusliikkeessä vahinkosuhteen keskiarvo oli 78 %.

Liikekulusuhde 22 % oli aikaisempia vuosia alemmalla tasolla. Liikekulut olivat keskimäärin korkeimmat yksityistalouksien vakuutuksissa ja alimmat luvanvaraisessa liikenteessä.

Kuviossa 5 esitetään yhdistetyn kulusuhteen kehitys asiakasryhmittäin vuosina 2016–2020 sekä vastaavat tiedot moottoripyörävakuutusten osalta vuosilta 2017–2020.

⁵ Suurvahinkopoolin tiedot eivät ole saatavilla asiakasryhmätasolla. Poolitilitysten vaikutus tunnuslukuihin olisi ollut koko liikkeen tasolla noin kolme promillea vahinkosuhdetta alentava.

Kuvio 5 Yhdistetyn kulusuhteen kehitys asiakasryhmittäin 2016–2020 sekä moottoripyörävakuutuksissa 2017–2020

Lähde: Finanssivalvonta

Liikennevakuutuksen yhdistetyt kulusuhteet ovat vaihdelleet voimakkaasti vuodesta toiseen. Vuonna 2019 liikennevakuutuksen yhdistetyt kulusuhteet olivat kaikissa kolmessa asiakasryhmässä korkealla tasolla ja hyvin lähellä toisiaan. Tuolloin vahinkosuhteita kasvattivat erityisesti vakuutustekniseen vastuuelkaan tehdyt täydennykset. Myös vuonna 2020 tehtiin vastuuelkaan laskuperustemuutoksia, jotka korottivat kulusuhteita, mutta niiden vaikutus oli pienempi kuin edellisellä vuonna. Koko liikennevakuutuskannassa vuoden 2020 yhdistetty kulusuhde oli 101 %, joka oli samansuuruinen kuin koko tarkastelujakson keskiarvo.

Myös asiakasryhmiin sisällyneille moottoripyörien vakuutuksille laskettu yhdistetty kulusuhde (118 %) oli vuonna 2020 huomattavasti pienempi kuin edellisinä vuosina. Kulusuhteen taso oli silti edelleen selvästi koko vakuutuskannan tasoa korkeampi. Moottoripyörien korkeat kulusuhteet selittyivät lähinnä korvauskulujen suurella määrällä. Vuoden 2020 vahinkosuhteet 97 % oli tarkastelujakson alin.

Silloin kun vakuutuksista aiheutuneet kirjanpidon mukaiset kustannukset ovat yhtä suuret kuin vakuutusmaksutuotot, on yhdistetyn kulusuhteen arvo prosentteina sata. Sataa prosenttia suurempi yhdistetty kulusuhde tarkoittaa sitä, että vakuutuksista aiheutuneet kustannukset ovat olleet suuremmat kuin näistä saadut vakuutusmaksutuotot. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, että vakuutusliike olisi ollut tappiollista, sillä myös sijoitustuotot sekä jälleenvakuuttajan osuus tuotoista ja kuluista vaikuttavat kannattavuuteen. Vastaavasti sataa prosenttia alaisempi yhdistetty kulusuhde ei vielä takaa sitä, että yhtiön tulos olisi ollut voitollinen. Seuraavassa kohdassa käsitellään vakuutusyhtiön toteutuneen tuloksen muodostumista liikennevakuutuksessa.

Liikennevakuutuksen toteutunut tulos

Liikennevakuutuslain mukaan Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain liikennevakuutuksen toteutunut tulos vähintään viiden edeltävän kalenterivuoden jaksolta. Toteutunut tulos lasketaan nettona eli siinä esiintyvistä eristä on vähennetty vastaava jälleenvakuuttajan osuus. Toisin kuin asiakasryhmäkohtaisissa tunnusluvuissa, myös liikennevakuutuksen suurvahinkopoolin tilitykset otetaan tässä laskelmassa huomioon. Poolin tilitykset paransivat vuoden 2020 kokonaistulosta 2,0 milj. eurolla.

Toteutunut tulos lasketaan vähentämällä nettomaksutuotosta nettokorvauskulut ja nettoliikekulut sekä lisäämällä siihen sijoitusten nettotuotot. Sijoitustuotoilla tarkoitetaan tässä liikennevakuutuksen keskimääräisen nettovastuuvelan katteelle kohdistettuja käypäarvoisia sijoitustuottoja. Laskelmassa oletetaan, että vastuuvelan katteen sijoitustuottoprosentti on samansuuruinen kuin yhtiön koko sijoitusomaisuuden tuottoprosentti.

Liikennevakuutuksen toteutunut tulos esitetään taulukossa 2. Tulos perustuu kaikkien Suomessa toimivien vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettuihin tietoihin vuosilta 2016–2020.

Taulukko 2 Liikennevakuutuksen toteutunut tulos 2016–2020 jälleenvakuuttajan osuuden vähentämisen jälkeen

Toteutunut tulos (netto) 5 vuodelta						5 vuoden keskiarvo
tEur	2016	2017	2018	2019	2020	
Maksutuotot	816 109	761 348	688 555	682 369	683 468	726 370
Korvauskulut	-571 693	-550 442	-475 174	-666 777	-517 337	-556 285
Liikekulut	-182 727	-176 816	-174 902	-180 612	-160 164	-175 044
Vakuutustekninen tulos	61 689	34 090	38 479	-165 020	5 966	-4 959
Sijoitusten tuotot	137 175	133 209	33 952	236 984	111 780	130 620
<i>mistä perustekorkokulun osuus</i>	44 749	42 115	37 639	36 728	27 822	37 811
<i>mistä perustekorkokulun ylittävä osuus</i>	92 426	91 095	-3 687	200 256	83 958	92 810
TOTEUTUNUT TULOS	198 865	167 299	72 430	71 964	117 747	125 661
Tulos suhteessa maksutuottoihin %	24,4 %	22,0 %	10,5 %	10,5 %	17,2 %	16,9 %
<i>missä vakuutustekninen osa</i>	7,6 %	4,5 %	5,6 %	-24,2 %	0,9 %	-1,1 %
<i>missä sijoitustuottojen osa</i>	16,8 %	17,5 %	4,9 %	34,7 %	16,4 %	18,1 %

Vuonna 2020 liikennevakuutuksen toteutunut tulos oli 117,7 milj. euroa. Vakuutusmaksutuottoihin suhteutettuna tämä tarkoitti 17,2 %:n tuottoa, joka oli jonkin verran korkeampi kuin koko tarkastelujaksolla keskimäärin (16,9 %). Tulos on ollut positiivinen koko tarkastelujaksos ajan, joten vakuutus toiminta on ollut koko liikkeen tasolla kannattavaa. Yhtiöiden ja eri vuosien välillä tuloksen muodostumisessa on kuitenkin ollut suuria eroja.

Toteutunut tulos muodostui vakuutusteknisestä tuloksesta ja sijoitustuotoista. Vuoden 2020 toteutuneesta tuloksesta vakuutusteknisen tuloksen osuus oli 0,9 prosenttiyksikköä, ja loput 16,4 prosenttiyksikköä aiheutui sijoitustuotoista. Edellisenä vuonna vakuutustekninen tulos oli ollut negatiivinen (-24,2 %) mutta koko tulos silti positiivinen johtuen sijoitustuottojen poikkeuksellisen korkeasta tasosta suhteessa maksutuottoihin (34,7 %).

Vuotta 2018 lukuun ottamatta tulos onkin suurimmalta osin muodostunut sijoitustuotoista. Tämä johtuu nettovastuuelan huomattavan suuresta koosta maksutuottoihin verrattuna. Esimerkiksi vuonna 2020 nettovastuuelka oli yli viisinkertainen nettomaksutuottoihin verrattuna. Yhden prosenttiyksikön parannus sijoitustuotoissa johtaa siten tuloksen kannalta samaan kuin maksutuottojen kasvaminen yli viidellä prosentilla.

Samasta syystä vastuuelan laskuperusteisiin tehdyillä muutoksilla on myös huomattava vaikutus tulokseen. Tarkastelujaksolla vastuuelkaa on vahvistettu jokaisena vuotena, ja nämä laskuperustemuutokset ovat heikentäneet keskimääräistä tulosta yhteensä noin 13,7 prosenttiyksikön verran. Merkittävin syy laskuperustemuutoksiin on ollut markkinoilla pitkään jatkunut matala korkotaso. Lain mukaan vastuuelan laskennassa käytettävässä enimmäiskorossa on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto. Vastuuelan diskonttaamisessa käytetyn koron keskiarvo onkin alentunut vuoden 2016 tasosta 1,94 % vuoden 2020 tasolle 0,69 %. Diskonttokorkoon tehdyt muutokset ovat parantaneet vastuuelan turvaavuutta.

Kun laskuperustemuutokset olivat heikentäneet tulosta, tulosta oli luultavasti jonkin verran parantanut koronapandemiasta johtuva liikennemäärien väheneminen. Tämä näkyi ensi sijassa ilmoitettujen vahinkojen lukumäärässä, joka oli yli 12 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna. Vahinkojen lukumäärä olikin alimmalla tasollaan yli kymmeneen vuoteen. Sen sijaan korvausmenossa, missä laskuperustemuutosten vaikutus oli eliminoitu, muutos ei ollut niin huomattava. Tällainen oikaistu korvauskulu oli vain 2 prosenttia edellisen vuoden tasoa alempana.

Liikennevakuutuksen toteutunut tulos viideltä vuodelta esitetään yhtiöittäin Finanssivalvonnan nettisivuilta löytyvässä tiedostossa ”Liikennevakuutuksen tilastotutkimus 2016–2020, yhtiökohtaiset tulokset”. Kyseisestä tiedostosta löytyy myös tarkempi kuvaus tuloksen laskukaavoista.

LIITE 1

Tilastolähteet

Selvityksessä olivat mukana seuraavat liikennevakuutusta harjoittavat

1. Suomalaiset vakuutusyhtiöt:

- A-Vakuutus Oy (A-Vakuutus)
 - 1.4.2020 sulautunut Pohjola Vakuutus Oy:hyn
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia (Fennia)
- Fennia Vahinkovakuutus Oy (Folksam)
 - 26.2.2019 asti Folksam Vahinkovakuutus Oy
 - 1.5.2019 sulautunut Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniaan
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (If)
 - 1.10.2017 asti (ks. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeet)
- LähiTapiola-vahinkovakuutusyhtiöt (LähiTapiola-ryhmä)
 - LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Keskinäinen)
 - LähiTapiola-alueyhtiöt, 1.7.2017 alkaen
 - LähiTapiola Etelä Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Etelä)
 - LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Etelä-Pohjanmaa)
 - LähiTapiola Etelärannikko (LT Etelärannikko)
 - LähiTapiola Itä Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Itä)
 - LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Kaakkois-Suomi)
 - LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Kainuu-Koillismaa)
 - LähiTapiola Keski-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Keski-Suomi)
 - LähiTapiola Lappi Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Lappi)
 - LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Loimi-Häme)
 - LähiTapiola Länsi-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Länsi-Suomi)
 - 31.12.2020 asti LähiTapiola Lännen Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Lännen)
 - LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Pirkanmaa)
 - LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Pohjanmaa)
 - LähiTapiola Pohjoinen Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Pohjoinen)
 - LähiTapiola Pääkaupunkiseutu Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Pääkaupunkiseutu)
 - LähiTapiola Satakunta Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Satakunta)
 - 31.12.2020 sulautunut LähiTapiola Lännen Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön
 - LähiTapiola Savo Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Savo)
 - LähiTapiola Savo-Karjala Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Savo-Karjala)
 - LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Uusimaa)
 - LähiTapiola Varsinais-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Varsinais-Suomi)
 - LähiTapiola Vellamo Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LT Vellamo)
- Pohjola Vakuutus Oy (Pohjola)
 - 4.4.2016 asti nimi Pohjola Vakuutus Oy
 - 31.5.2019 asti nimi OP Vakuutus Oy
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Pohjantähti)
- Suomen Vahinkovakuutus Oy (SVV)

- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva (Turva)
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag (Ömsen)

2. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeet:

- If Vahinkovakuutus Oyj (If)
 - aikaisemmissa tilastotutkimuksissa tuotenimellä Volvia
 - 2.10.2017 alkaen toiminta pelkästään Suomen sivuliikkeen kautta
- Protector Forsikring ASA (Protector)
 - 22.9.2017 alkaen toiminta Suomen sivuliikkeen kautta

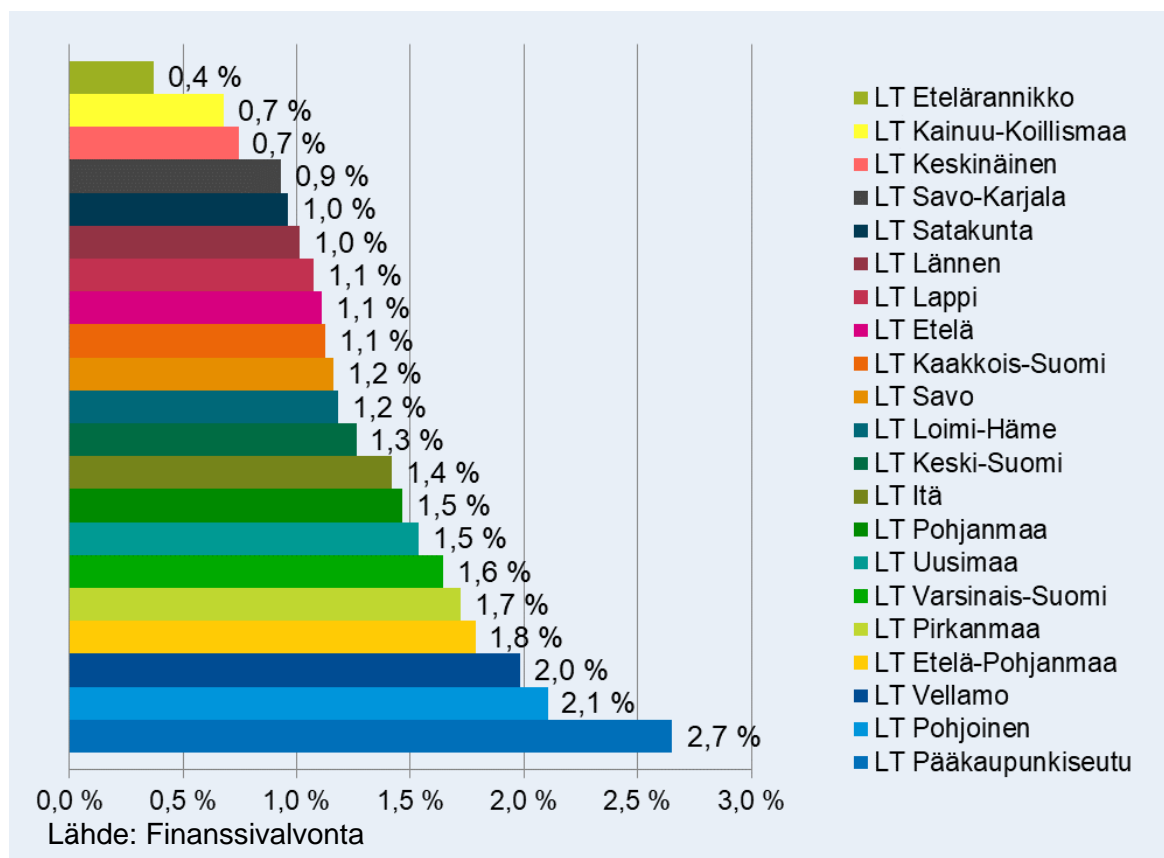
3. Ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt, jotka harjoittavat Suomessa liikennevakuutustoimintaa palvelujen vapaana tarjontana:

- Axa Corporate Solutions Assurance (AXA)
 - tiedot 2017 alkaen
 - 12.12.2019 sulautunut yhtiöön XL Insurance Company SE
- Euro Insurances dac (Euro Insurances)
 - tiedot 2016 alkaen
- Greenval Insurance dac (Greenval)
 - tiedot 2016 alkaen
- Protector Forsikring ASA (Protector)
 - tiedot 2016 alkaen
 - 22.9.2017 asti (ks. Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden sivuliikkeet)
- UPS International Insurance dac (UPS)
 - tiedot 2016 alkaen
- XL Insurance Company SE (XLICSE)
 - tiedot 2019 alkaen

LIITE 2

LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden markkinaosuudet

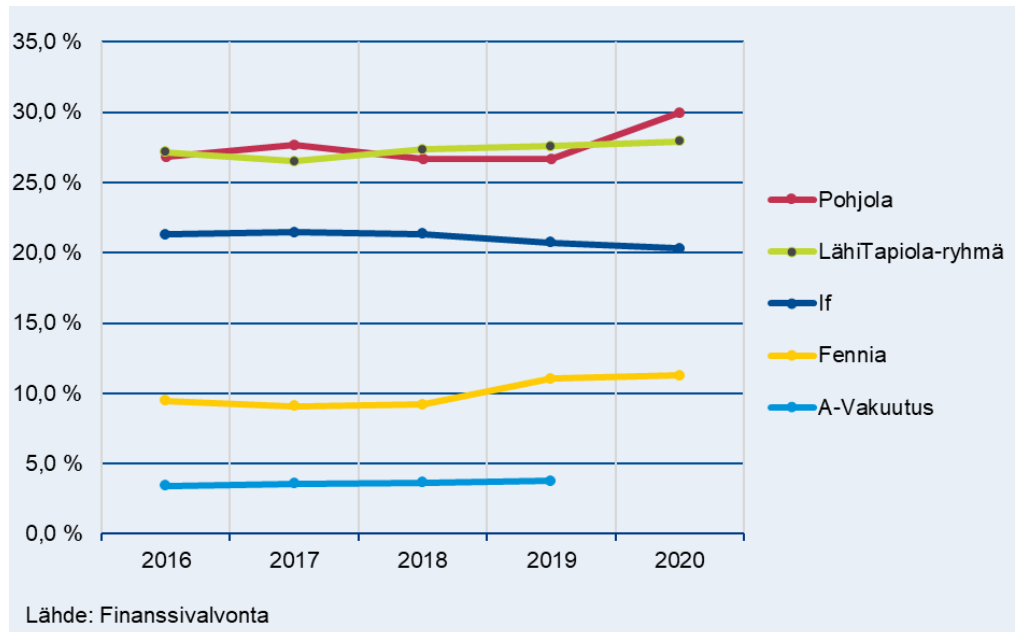
Kuvio 6 LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden markkinaosuudet vuonna 2020

LIITE 3

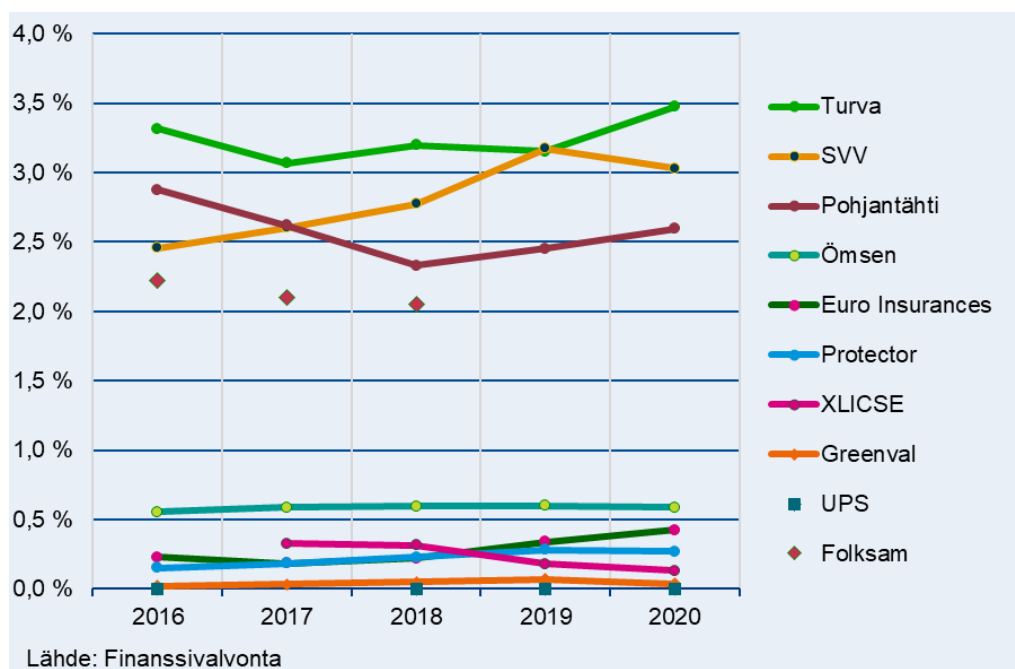
Markkinaosuusien kehittyminen

Kuvio 7 Markkinaosuusien kehitys 2016–2020 yhtiöittäin, suuret ja keskisuuret markkinaosuudet

Pohjola 2020 sisältää myös A-Vakuutuksen markkinaosuuden ennen fuusiota
 Fennia 2019 sisältää myös Folksamın markkinaosuuden ennen fuusiota

Kuvio 8 Markkinaosuusien kehitys 2016–2020 yhtiöittäin, pienet markkinaosuudet

LIITE 4

Vakuutusmaksun erittely

Taulukko 3 Vakuutusmaksun erittely 2016–2020

Miljoonaa euroa	2017	2018	2019	2019	2020
Vakuutusmaksutulo	828,3	739,8	709,5	714,7	721,5
Jakojärjestelmämaksut	89,2	93,1	101,4	102,5	102,5
Luottotappiot	9,8	7,9	5,6	6,3	6,3
Vakuutusmaksuvero	223,4	206,2	197,4	197,7	197,7
Liikenneturvallisuusmaksu	9,0	7,7	7,1	7,1	7,1
Yhteensä	1 159,7	1 054,7	1 021,0	1 028,3	1 035,1

Kuvio 9 Vakuutusmaksun erittely 2020

